अस्ति हि चोदकस्य सामर्थ्यमनियमं बाधितुम् · मुसलादानादयो वाग्यमेनाविसृष्टवाचा क्रियमाणा विगुणा [1] एव हविषस्तु विसृष्टवाचा प्रक्षिप्यमाणस्य वैगुण्यम् · तस्माद्यथोभयोरवैगुण्यं स पक्षः स्वीकार्यः ।

बृहद्भावेति (१.१५.) मुसलमादत्ते ॥ ११ ॥

स इदमित्यवदधाति (१.१५.) ॥ १२ ॥ [2] कर्कमते स इदं देवेभ्य इत्यत्र देवाभ्यां देवाय देव्यै इत्येवं देवानामसीतिवत् निर्णयः पितृयज्ञे च स इदं पितृभ्य इत्यूहः ।

हविष्कृदेहीति (१.१५.) त्रिराह्वयति ॥ १३ ॥ अध्वर्युरवघ्नन्हविःकण्डनं कुर्वन्पत्नीमाग्नीध्रं वा आकारयति

अतः पत्न्यवहत्यन्यो वा ॥ १४ ॥ [3] अत इति ग्रहणात् पूर्वमध्वर्युरवघाते प्रवृत्तोऽस्तीति गम्यते शाखान्तरश्रुतेश्च । अन्य इति आग्नीध्रः ।

आह्वयत्याहत्यन्यो दृषदुपले कुक्कुटोऽसीति (१.१६.) त्रिः शम्यया द्विर्दृषद्ध सकृदुपलाम् ॥ १६ ॥ हविःकण्डनकर्त्रीं पत्नीं हविःकर्तारमग्नीधं वा अध्वर्यो आकारयति सति अन्यः आग्नीध्रो विहारस्योत्तरत उपविष्टः दृषदुपले आहन्ति [4] · तीक्ष्णीकरणार्थत्वमाहननस्य । ननु सूत्रे दृषदुपलेऽइति न वाच्यम् द्विर्दृषद्ध सकृदुपलामित्यनेन सिद्धत्वात् · सत्यम् · उभयत्र सूत्रेणैतज्ज्ञापयति यत्सामान्यस्य शाखान्तरीयेणापि विशेषेणैकवाक्यता [5] भवति · तेन यद्यपि सापि माध्यन्दिनीयायां सामान्योपदेशाद्दृषदुपले समाहन्तीति (१.१.४.१३.) तथापि तदाहननमात्रेणाशास्त्रार्थानुष्ठानसिद्धिः किं तु द्विर्दृषद्ध सकृदुपलामिति विधिविशेषेण · अत एकवाक्यताप्रसाधनार्थमुभयस्य सूत्रणम् । पश्चादौ निर्व्यापारेऽप्यध्वर्यावग्नीध एवाहननम् ।

वर्षवृद्धमसीति (१.१६.) शूर्पमादत्ते ॥ १६ ॥ अध्वर्युस्तुषेषु विमुक्तेषु शूर्पं हस्तेन गृह्णाति [6] ।

---

१) ? अविगुणा २. २) तं मुसलमुलूखलहविष्ये स्थापयति Mahâd. ३) पितृयज्ञे वग्नोदेव पितृयज्ञस्यापत्नीकत्वात् Mahâd. ४) कुट्टयति Mahâd. ५) ?°षणीक° २. ६) अग्नीद्वा पत्नी वा Mahâd.